

Beslutningsforslag nr. B 37. Fremsat den 5. november 1987 af Behnke (FP), Dohrmann (FP), Glistrup (FP) og Annette Just (FP)

Forslag til folketingsbeslutning om høsttabsordning for landbruget

Folketinget opfordrer landbrugsministeren til at trække aktstykke nr. 56 tilbage fra Finansudvalget, hvori ministeren søger tilslutning til, at der på baggrund af det dårlige høstresultat i 1987 gennemføres en høsttabsordning for landmænd, der i særlig grad er bragt i likviditetsmæssige vanskeligheder på

grund af høsten.

Efter forslaget i aktstykket skal staten inden for en samlet ramme på i alt 400 mio. kr. garantere for 80 pct. af lånebeløbet for pengeinstitutlån, der optages efter nærmere regler.

Bemærkninger til forslaget

Fremskridtspartiet mener, at det er vigtigt, at Folketinget vedtager en afhjælpning af landbrugets alvorlige situation. Imidlertid er det ikke ligegyldigt, hvordan en sådan ordning bliver udformet.

Fremskridtspartiet har fremsat tre lovforslag:

- Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ophævelse af privatforbrugsbeskatningen). (L 34).
- Forslag til lov om negativ indkomstskat. (L 35).
- Forslag til lov om tilbageførsel af underskud. (L 36).

Fremskridtspartiet mener, at disse tre lovforslag vil afhjælpe landbrugets problemer bedre end det forslag, der er indeholdt i landbrugsministerens bevillingsansøgning til Finansudvalget (aktstykke nr. 56, der er optrykt som bilag), og ønsker derfor hele situationen omkring landbruget behandlet i folketingssalen. Hvis landbrugsministeren måtte ønske sit eget forslag behandlet i denne forbindelse, kunne dette ske ved at fremsætte lovforslag om en høsttabsordning som beskrevet i aktstykket for Folketinget.

56

Bilag

Landbrugsministeret, København, den 27. oktober 1987.

- a. Landbrugsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der på baggrund af det dårlige høstresultat i 1987 gennemføres en høstabsordning for landmænd, der i særlig grad er bragt i likviditetsmæssige vanskeligheder på grund af høsten. Efter forslaget skal staten garantere for 80 pct. af lånebeløbet for pengeinstitutlån, der optages efter nærmere regler. Den statslige garantiramme udgør i alt 400 mill. kr.
- b. Efter de foreløbige opgørelser fra Landskontoret for Planteavl skønnes 1987-høsten af korn pr. ha at ligge ca. 6 pct. under 1985- og 1986-høsten. For raps er faldet ca. 25 pct. og for ærter 25-30 pct.

Der er samtidig en betydelig spredning af høsttabet blandt de enkelte landmænd, ligesom der er store regionale udsving. Høstudbyttet på de lettere jorder ligger således over udbyttet de foregående år, mens udbyttet på de tungere jorder har været væsentligt mindre end i de foregående år. Endvidere har de vanskelige høstbetingelser påført landmændene betydelige omkostninger, især til tørring af afgrøderne. Merudgifter til tørring anslås således til 7-800 mill. kr.

Det konstaterede høsttab og i særlig grad de store variationer i udbyttet gør det nødvendigt, at der etableres en ordning, som omfatter landmænd, der i øvrigt må anses for overlevelsedygtige, men som i særlig grad er bragt i likviditetsmæssige vanskeligheder på grund af udbyttenedgang. Regeringen foreslår derfor en statslig lånegarantiordning, der i en overgangsperiode sikrer likviditetstilførsel til de hårdest ramte landmænd.

Ordningen vil indeholde følgende elementer:

- Ordningen omfatter landmænd, der som ejere eller forpagtere har haft et mindredubbyte i 1987 af korn, ærter, frø og raps samt - efter landbrugsministerens nærmere beslutning - andre afgrøder, hvor der konstateres høsttab af tilsvarende omfang. Mindredubbyttet for den enkelte landmand skal være på mindst 25 pct. i forhold til gennemsnitsudbyttet for årene 1985 og 1986. Mindredubbyttet opgøres inklusive merudgifterne til tørring.
- Ordningen omfatter landmænd, der har en samlet gæld, der udgør mere end 65 pct. af de samlede aktiver.
- Den enkelte landmands høstabsopgørelse attesteres af en planteavlskonsulent.
- Der ydes statslig garanti for lån optaget i pengeinstitutter, der driver virksomhed i Danmark. Landmanden skal efter det långivende pengeinstituts vurdering, der skal være i overensstemmelse med det pågældende pengeinstituts sædvanlige forretningsmæssige praksis, være i stand til at tilbagebetale lånet.
- Det statsgaranterede lån kan maksimalt udgøre 80 pct. af det opgjorte mindredubbyte med tillæg af sædvanlige låneomkostninger. Lånets løbetid er minimalt 5 år og maksimalt 7 år, hvoraf det første år er afdragsfrit. Der ydes ikke garanti for lån på under 25.000 kr. og over 500.000 kr. for den enkelte låntager.
- Statsgarantien udgør 80 pct. af den til enhver tid værende restgæld inklusive påløbne renter og omkostninger. Lånet skal sikres ved oprykkende panteret inden for handelsværdien fastsat ved en nylig vurdering til låneefterretning, eventuelt mod anden betryggende sikkerhed.
- Der kan ydes statsgaranti frem til 31. marts 1988.

Det er forbundet med stor usikkerhed at vurdere, hvor mange landmænd der vil kunne opnå lånegaranti efter ordningen. Det kan imidlertid lægges til grund, at ca. 20.000 landmænd i 1987 har en samlet gældsprocent på over 65, og at omkring halvdelen heraf, det vil sige ca. 10.000 landmænd, har haft høsttab. Det antages, at ca. 5.000 af

disse opfylder de yderligere krav om et høsttab på mindst 25 pct. i forhold til gennemsnitsudbyttet for 1985-86 og om at kunne tilbagebetale lånet. På baggrund heraf forventes en samlet låneramme på 500 mill. kr. at kunne dække behovet for lån med statsgaranti.

Der må regnes med, at garantiforpligtelsen vil blive udløst for en del af de lån, der stilles garanti for. Det er dog ikke muligt, før der foreligger nærmere erfaringer med ordningen, at anslå statens udgifter til indfrielse af garantier. Disse udgifter vil blive søgt optaget på de årlige bevillingslove.

Ordnningen vil blive tilrettelagt således, at det er pengeinstitutterne, der efter nærmere af landbrugsministeren fastlagte retningslinier skal vurdere, hvorvidt den enkelte landmand opfylder kravene til at opnå statsgaranti for lån. Pengeinstitutterne meddeler i forbindelse med ydelse af lån tilsagn om statsgaranti på statskassens vegne og giver herefter Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning meddelelse om, at der er ydet lån med statsgaranti, og indsender kopi af ansøgningen med pengeinstituttets låneudmåling. Landbrugsministeren kan i ganske særlige tilfælde meddele dispensation fra de forannævnte betingelser for meddelelse af statsgaranti. I disse sager forudsættes garantien meddelt af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.

Den statslige administration af ordningen forventes henlagt til Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Administrationen af ordningen vil medføre behov for en personaleforøgelse i Hypotekbanken på 1,5 årsværk og øgede driftsudgifter, inkl. løn, på i alt 450.000 kr. Merforbruget, der vil blive søgt optaget på bevillingsloven i 1988, vil blive kompenseret under § 11 Landbrugsministeriet.

Efter forhandling med de berørte organisationer fastsætter landbrugsministeren nærmere regler for beregning af høsttab og gældsprocent m.v., sikkerhedskrav og rammerne for samarbejdet mellem pengeinstitutterne og Hypotekbanken om ordningen.

Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening har oplyst, at foreningerne er indstillet på at anbefale en ordning som den skitserede over for medlemmerne.

c. Forslaget forelægges for Finansudvalget under henvisning til, at sagens hastende karakter gør en hurtig gennemførelse ønskelig.

d. ---

e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at der som tekstanmærkning på forslag til lov om tillægsbevilling for 1987 ad § 11 optages følgende tekst:

»Nr. 68.

Landbrugsministeren bemyndiges til indtil 31. marts 1988 inden for et samlet beløb på 400 mill. kr. på statskassens vegne at yde garanti for lån til landmænd, der i særlig grad bringes i likviditetsmæssige vanskeligheder på grund af høstresultatet i 1987.

Lånegaranti ydes til landmænd med et mindredudbytte i 1987 af korn, ærter, frø, raps samt andre afgrøder efter landbrugsministerens bestemmelse på mindst 25 pct. i forhold til gennemsnitsudbyttet for 1985 og 1986, idet merudgifterne i 1987 til tørring inkluderes. Landmændene skal endvidere have en samlet gæld, der udgør mere end 65 pct. af de samlede aktiver.

Statsgarantien udformes som en 80 pct. selvskyldnerkaution for den til enhver tid værende restgæld inklusiv påløbne renter og omkostninger på lån optaget i pengeinstitutter. De resterende 20 pct. af risikoen bæres af det långivende pengeinstitut. Lånet sikres ved oprykkende panteret inden for handelsværdien fastsat ved en nylig vurdering til låneefterretning, eventuelt mod anden betryggende sikkerhed. Det er en betingelse for ydelse af statsgaranti, at låneansøgeren efter det långivende pengeinstituts vurdering vil være i stand til at tilbagebetale lånet.

Lånene udgør maksimalt 80 pct. af det opgjorte kontante mindredudbytte med tillæg af sædvanlige låneomkostninger. Lånene får en løbetid på minimalt 5 år og maksimalt 7

år, hvoraf det første år er afdragsfrit. Der ydes ikke garanti for lån på mindre end 25.000 kr. og over 500.000 kr. pr. låntager.

Landbrugsministeren kan efter forhandling med de berørte organisationer fastlægge nærmere regler for gennemførelse af ordningen.«

Statens udgifter til indfrielse af garantier vil blive søgt optaget på de årlige bevillingslove.

Den statslige administration af ordningen forventes henlagt til Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Administrationen af ordningen vil medføre behov for en personaleforøgelse i Hypotekbanken på 1,5 årsværk og øgede driftsudgifter, inkl. løn, på i alt 450.000 kr. Merforbruget, der vil blive søgt optaget på bevillingsloven for 1988, vil blive kompenseret under § 11 Landbrugsministeriet.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

Laurits Tørnæs

/ Mogens Nagel Larsen

Til Finansudvalget.